

RÁKOS SÁNDOR

VÁLOGATOTT VERSEI

UNIKORNIS KIADÓ
BUDAPEST

TARTALOM

SZEGÉNYEK VONULÁSA 1955–1961

- Lefojtva, rejtve / 9
Szegények vonulása / 9
Sirató / 10
Harc a madárral / 12
Mozgóképek / 13
Rügyek / 13
A szél / 14
Tűz / 14
Késsel lánnyal / 14
Eloson / 15
Ritkán szólal / 15
Álmunkban / 15
A házvezetőnő pokolra száll / 16
Bizarr epilógus / 17
Mélyvízben / 17
- Groteszk arcképvázlat, távolból / 18
Nyolc nap / 19
Kísértetek / 20
- Tükörszilánkok*
- Vers / 21
Vers, prózában / 21
Áprilisi hajnal / 21
Fák, viharban / 21
Ismerősök / 21
Röntgenkép / 21
Nem az idő / 22
Halhatatlanság / 22
Rasz Samra torzói / 22

TÁGULÓ KÖRÖK 1961–1965

- Távoli vizeken / 24
Az őszi napéjegylenlőség éjszakáján I–XV / 24
Ellenpont / 27
Barackfaág / 27
Virágének / 27
Téli világ / 28
Cantilena / 28
Barbár idill / 28
Meddőség jelei / 29
Táguló körök 1–5 / 29
Az igazsághoz / 30
Himnusz a békéhez / 31
Fa-szobor / 32
- Fa képe a patak tükreben / 33
Artemisz alszik / 33
Önarckép 1953–1964 / 33
- Közel és messze*
- I/Valóság / 35
II/Átkelés / 35
III/Madár / 35
IV/Az első csillag / 36
V/Ezredszer is / 36
Gilgames faggatása / 36
Üzenet csillagtávolból / 37

KIÁLTÁSNYI CSÖND

1965–1969

Kövek

Vakírás / 39
 Kövek / 39
 Állókép / 39
 Karambol / 39
 Kiáltásnyi csönd / 40
 Vadállat / 40
 A férfi karácsonya / 40
 Álcázott rajtunkütés / 41
 Kihallgatás / 41
 A névtelen / 41
 Töredék / 42
 Ráadás / 42
 A lélek / 42

Egy kiállítás képei

Tiszteletadás
 Pablo Picassónak
 A test békéje / 42
 Ölelkezők / 43
 A minotaurusz átlényegülése
 / 43
 Kép zenével / 43
 Búcsú / 44
 Egy mell / 44
 Az ős-szegény / 44
 Szétvert dombormű / 44
 Rom / 45
 Változó változatlan / 45
 A tűzfal háromszöge / 45

Törvény

Új korszak / 45
 Modern költő / 45
 Ars poetica / 46
 Üdvözlet a vadásznak / 46
 Látás / 46
 Felismerés / 46
 Szöttes / 46
 Idő / 46
 Határ / 47
 A gyanú / 47

Háború / 47
 Semper idem / 47
 Örökség / 47
 A senkiföldjén / 48
 Vízcepp a sziklafalon / 48
 „Holdnak mint minden jó vitéz”
 / 48
 Továbbélés / 48
 Egy másik törvény / 49
 Kettős választás / 49
 Lepketánc / 49
 Céltalanul örök / 50
 Úgy akartam / 50

Feleúton

Hasonlat / 50
 Emlék ifjúság / 50
 Öregség / 51
 Sírvers / 51
 Rejtőzés / 51
 Feleúton / 51
 Ők hárman / 51
 A hiány / 51
 Úrhajó / 51
 Oké Hemingway / 52
 Hiába / 52
 Félelem nélkül / 52
 Végső szó a halálról / 53
 Nyitott kapu / 53

Igazság két irányból

Üzenet / 54
 Posztumusz elégtétel / 54
 Tekercs 1–5 / 54
 Az emlékezőkhöz / 55
 Metaforák / 55
 Öregember / 56
 Isten nélkül / 56
 Vértanúk fölfalása / 56
 Újrateremtés / 56
 Igazság két irányból / 56
 Illusztris vendég / 56
 A kadétook emlékművére / 57

Menekülő lengyel katonák,
1939 / 57
Emlék 1944-ből / 57

A felelet / 58
Replika / 58
Anyasírató / 58

AZ EMLÉK JELENE
1969–1973

Az emlék jelene (1944) / 67
Forrásvidék / 81

Gilgames a sivatagban / 85

TÁRSASMONOLÓG
1973–1982

Berda-liturgiák I

Fura legenda / 91
Berda Arany-reminiscenciái
1–2 / 92
Dokumentum / 92
Irgalmat magatoknak! / 92
Ne botránkozz! / 92
Torz vallások papjai / 93
Kiáltvány / 93
Bíztatás 1–2 / 94
Szentencia / 95
Elődök hangja
[Berda szabad fordításai] / 95
Anakreoni / 95
Villon-tanítvány / 95
XVI. századi költő, a
lordkancellár írnoke / 96
John Donne (?), vagy követője
/ 96
Verlaine *Paraléllement*-jének
szellemében / 96
Amikor utcát neveztek el róla /
97
Egy régi Mester kritikusa
1–3 / 97
Önjelölt prófétára / 98
Presbiter-költők 1–2 / 99
Első közbeszólás / 99
Egy fonák fogadásról /
100
Amikor zivatar érte utol
a rengetegben / 100

Gyáva köpönyegforgató feddése
/ 101
Szemérmes emlékezés / 101
Kosztolányi emlékezete / 102
Szőnyinél, Zebegényben / 102
Egy fiatal költőhöz / 103
Második közbeszólás / 103
Istenes vers / 104
Krisztus szegénye / 105
Egynémely gyűlölködőkhöz / 105
Bizonyíték / 105
Haza / 105
A mimes leteszi maszkját / 106

Berda-liturgiák II

Mitológia 1–2 / 107
Egy újmódi nyárspolgárra / 108
Fapofájú fontoskodó / 108
Magánröstelkedés, köztanulással
/ 109
Lázalom / 109
Kíváncsi őz / 110
Szomorú változás / 110
Az utolsó szó jogán / 111

Catullusi játékok

Prológus I / 112
Prológus II / 112
A szerelem játéka / 113
A hűség és a hűtlenség játéka
/ 115

- [Táblácskák Lesbiának] / 118
 [Két futár Ipsithillához] 1–2.
 / 118
 [C. pohárköszöntője Fabullus
 lakomáján] / 118
 [Táblácskák Lesbiának] / 119
 [Lesbia levele] / 120
 [C. levele A.-hoz] / 121
 A lehetetlen lehető játéka / 122
 A függőség játéka / 126
 A változatlan változó játéka / 129
- A feltámadás játéka*
- Catullus másolása közben / 131
 Más kéz írása, későbbi / 131
 Laudatio mulierum... / 132
 Kiben Júliához hasonlítja
 Lesbiát / 133
 Vitéz Mihály siratása / 134
 Catullus költő feltámadása / 135
 Boncoló csók / 136
 Epilógus I / 136
 Epilógus II / 137
 Epilógus III / 137
- Tükörjáték*
Berdával és Catullusszal
- Berda – a Catullusi játékokról /
 138
 Catullus – a Berda-liturgiákról / 139

- Berda – a Berda-liturgiákról
 / 140
 Catullus – a Catullusi játékokról /
 140

Arcok maszk nélkül

- B. D. úr rejtőzései 1–2. / 141
 Schöpflin estéje / 143
 Mérték / 144
 Kávéház / 145
 Ép bőrrel / 146

Azoknak, akik elmentek

- Vitorlás – meg az árnyéka
 / 147
 Planetárium / 148
 Holt terek, utcák / 148

Csigavonalban

- Csigavonalban föl a
 tüdőszaggatóan meredek
 Parnasszusra / 149
 Botladozó félig-vers, félig-próza
 a lélek halhatatlanságáról
 és a halottlító vikendjéről
 / 153
 Töredéksorok egy másik
 Komédiához / 158

TÖBBEDMAGAM
 1980–1986

Továbbírások

- Hódolat az Ómagyar
 Mária-siralomnak / 161
 Shakespeare-hősök kibontása
 Arany versköpenyéből
 / 170
 Jágó–Detre két monológja
 1–2. / 170
 Othelló–Buda monológja / 173
 ?–Etele monológja / 173

- Hamlet – egy másik tragédiában
 / 173
 Mikes Kelemen és (a) P. E.
 grófnő(k) verses levélváltása
 / 175
 Mikes Kelemen CVIII.
 levele P. E. grófnőhöz / 176
 (Az egyik) P. E. grófnő válasza
 / 177
 (A másik) P. E. grófnő levele
 / 178

Íme a vers

Töredék egy – magyar – ars
poeticához / 179
A hang / 180

A vers halála / 181
Arany ünnepén / 182
A vers emlék-érintői
/ 183
Játék Somlyóval / 185

SZÓLÍTÁSOK

1986–1988

Különös mérközés / 190
Helyszín / 190
Várakozás-szólítás / 191
reclamo, -are, -avi, -atum
/ 191
Hommage à J. A. / 192
Hajlítgatás / 192
Sűrített-ritkított modell / 192
Vég(el/le)számolás 25 tételben
/ 193
Ősz(i) Gilgames / 194
November / 194
Cím nélkül / 194

Három nézetből

Zuhanás előtt / 195
Állózárca / 195
Végítélet / 195
Igeidők / 196

Kettős idő / 197
Visszaforgó / 197
Isten nélkül / 198

A tűz mítoszai

A tűz éneke / 198
Téli zsoltár / 199
Hullámverés / 200
Napimadás, nyár, gyerekkor
/ 200

Az elragadtatásról

Áton igazsága / 202
A bárány lázadása / 204
Józsue veresége / 206
A negyedik / 207
Ének Babilonban / 210
Az elragadtatásról / 211

CSÖRTE

1988–1991

Aki dudás / 214
Napfogyatkozás / 214
Gyarmat / 214
Túlélők / 215
Helyett / 215
Két töredék egy önéletrajzhoz
1–2 / 216
Örök ébredés / 216
Négy apokrif / 217
Még / 217
Már / 217
Ott / 217
És / 218

A hitetlen imája / 218
Könyörgés jó halálért / 219
A haláshoz / 220
Kis rést ha nyitnál / 220
Végjáték / 220
Vak bújócska / 221
Elmenőben / 221
A zebegényi kerthez / 222
Pár fényes órát / 222
Mostantól lakom otthonul / 223
Úgy több, hogy egyre kevesebb
/ 223
I Ítélet / 223

II Kettőzés – sokszorozás / 223
 III A zuhanás / 224
 Szűnyogok és elefántok / 224
 Amelyben azon töpreng
 hogyan szabaduljon a
 vénembertől aki szembenéz
 vele / 225
 Amelyben magát habókos öreg
 boltshoz hasonlítja / 226
 Amelyben vénségét keserüli
 és az öreg szív hevét dicséri
 / 226
 Csörte / 228

Elmetszések / 228
 Két szilveszteri vers 1–2
 / 228
 Haskelep / 230

Kancsalrim

A „megistenült” avagy
 „tökkelütött” Claudius síron
 túli magánbeszéde / 230
 Római sírkő / 232
 (Mindenkori) magyar királyok
 levélváltása (mindenkori)
 clunyi apáturakkal / 233

SENKI ÚR SEMMIBE INDUL
 1991–1995

70 fölött / 237
 A merengőhöz / 237
 Jövőtlenítés / 237
 Ajánlás / 238
 Verstelen csönd / 238
 Árnyék / 238
 Senki úr Semmibe indul
 / 238
 Szódd csak / 240
 Elsüllyedt városok / 240
 Szindbád estéje / 240
 Füst Milán keze / 241
 Füst Milán tárgyai / 242
 Konok szív / 242
 „Véletlen” találkozások / 244

Egy régi és egy még régebbi
 nyár / 245
 Naplótöredék 1947
 júliusából / 245
 Naplótöredék 1984 júliusából
 / 246
 Egy napom Weöres Sándorral
 / 247
 Ebéd egy világhírű pályatárssal
 / 250
 Maga-köszöntése hetvenötödik
 születésnapján / 251
 Mint egy mese / 253
 Epitáfium / 255
 Majd / 255

KÖZEL ÉS MESSZE
 1938–1956

Áldozati tábla / 256
 Intés a szívhez / 256
 Dávid sírása / 257
 Jeremiád / 257
 Átkozott, ki olvas! / 260
 Az isten szörnyetege / 260
 A betömöttfülű jajongása
 / 261
 Az eb válaszol / 262

A Nyírség porában

Születésnapomra / 263
 Babonákról, csodákról / 265
 Hetivásár / 267
 Lidérces esték / 268
 A Nyírség porában / 268
 Esti fogadalom / 269
 Árnyjáték / 271

Hipnózis / 272
 Számlócédula / 273
 Átlényegülés / 273
 Temető / 273
 Szomjúság / 273
 Nagy költő / 274
 Apokrif a feltámadásról / 274

Gyalogút / 274
 Változat / 276
 Utószó (*Angyalosi Gergely*)
 / 277
 Betűrendes mutató / 283
 Tartalom / 287

